

helyen, amelyiken áll — segítsen minket ahhoz, hogy a mainál jobb, egyszerűbb és célhoz vezetőbb rendelkezéseket kaphassunk. Biztosítom, hogy nemcsak a kutyaveszettség átkát sinylő társadalom, hanem különösen a vadászköröknek örök háláját és legteljesebb elismerését fogja megszerezni.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

Jegyzőkönyv

az Országos Erdészeti Egyesület igazgató választmányának Budapesten 1935. évi január hó 11-én az egyesület székházában tartott üléséről.

Jelen voltak: báró Waldbott Kelemen elnök, gróf Teleki József al-elnök, Bíró Zoltán ügyvezető, Ajtay Jenő, dr. Ajtai Sándor, báró Biedermann Imre, Czillinger János, gróf Esterházy Móric, gróf Festetich Kristóf, gróf Károlyi Gyula, Karsai Károly, Molcsányi Gábor, Nagyszalánczy Brunó, Osztrólczy Miklós, Papp Béla, báró Prónay György, báró Prónay Gábor, Róth Gyula, Schenkengel László, Valla Ferenc vál. tagok és Lengyel Sándor segédtitkár.

Báró Waldbott Kelemen elnök: üdvözlöm a megjelenteket és az Országos Erdészeti Egyesület igazgató választmányának a mai napra kitűzött rendes ülését megnyitom.

Megállapítom, hogy az ülés határideje és tárgysorozata a választmányi tag Urakkal szabályszerű időben írásban közölve lett és, hogy az ülés a megjelentek számára való tekintettel határozatképes.

Távolmaradásukat kimentették: gróf Andrassy Sándor, Beyer Jenő, Földváry Miksa, báró Inkey Pál, Ivanich Ferenc, Kallivoda Andor, Kovács Gábor, Matusovits Péter, herceg Montenuovo Nándor, Onczay László, örgróf Pallavicini Alfonz Károly, Papp-Szász Tamás, gróf Széchenyi Aladár, Takács Zsigmond, Urbánfy Ignác, Zügn Nándor és gróf Zelensky Róbert választmányi tag urak.

A jegyzőkönyv hitelesítésére báró Biedermann Imre és Nagyszalánczy Brunó választmányi tag urakat kérem fel.

A mai igazgató választmányi ülésünk összehívását a legutolsó ülésen hozott határozat tette szükségessé és az ülés tárgysorozatát tulajdonképpen az előző választmányi ülésen már felvetett két tárgy a gazdasági törvény és az Egyesület ideiglenes alkalmazottainak végkielégítésére vonatkozó javaslat alkotja.

Felmerült időközben egy olyan esemény, amelyikre feltétlenül szükségesnek tartom erről a helyről kitérni.

Amint az urak már tudni méltóztatnak, dr. Kállay Miklós földművelésügyi miniszter úr közbejött politikai események következtében váratlanul megvált állásától.

Bennünket ez a sajnálatos esemény annál fájdalmasabban érint, mert így a miniszter úr Öexcellenciájának nem állott mód-

jában reánk nézve igen fontos munkáját befejezni és az általa a törvényhozás elé terjesztett új erdőtörvényjavaslatot egész a szentesítésig képviselni.

A tisztelt igazgató választmánynak módjában volt több ízben meggyőződni arról a messzemenő, megértő jóindulatról, amivel a volt miniszter úr az erdőgazdasági kérdéseket tárgyalta és arról a határozottságról, amellyel az erdőgazdaság érdekeit képviselte.

Gazdasági kérdéseink között alig van olyan, amelyiknél ne éreztük volna a miniszter úr hathatós és eredményes támogatását.

Az Ő minisztersége alatt fejlődött ki teljesen az a megértés a hivatalos adminisztráció és Egyesület között, amely lehetővé tette azt, hogy minden fontos gazdasági kérdést előzetesen megtárgyalva vihessünk dűlőre.

Úgy vélem mindnyájunk érzését tolmácsolom akkor, amikor a miniszter úr távozása fölött mélyen átértzett sajnálkozásunknak adok kifejezést, egyúttal kijelentem azt is, hogy a miniszter úr működésének emlékét az Egyesület mindig hálával és szeretettel fogja megőrizni.

Tisztelettel javaslom, hogy erről az eltávozott miniszter urat írásban is értesítsük, aminek a végrehajtásával méltóztassék az elnökséget megbízni.

Reméljük, hogy az új miniszter úr részéről ugyan abban a megértő jóindulatban lesz részünk, mint elődjénél és, hogy a félben maradt munkát sikerrel fogja befejezni és végrehajtani.

A magunk részéről mindent el fogunk követni, hogy az előbb már említett jó viszony az Egyesület és hivatalos adminisztráció között továbbra is megmaradjon, és reméljük, hogy az új miniszter úr is minden alkalommal módot fog nyújtani arra, hogy az erdészeti kérdésekben az Egyesület a maga becsületes, őszinte véleményének kifejezést adhasson.

Tisztelettel javaslom, hogy az igazgató választmány az új miniszter urat hivatalbalépése alkalmából üdvözlje és Tőle eme kívánságainak teljesítését kérje.

Az üdvözlőirat elkészítésével és a miniszter úrhoz való eljuttatásával méltóztassék az elnökséget megbízni.

Amennyiben a t. igazgató választmány kétrendbeli javaslatomat elfogadja, úgy azokat határozatképen mondom ki.

Felkérem az ügyvezető urat a tárgysorozat egyes pontjainak ismertetésére.

Bíró Zoltán ügyvezető a tárgysorozat első pontja értelmében a magánerdősíttek szolgálati jogviszonyairól és nyugdíjintézetéről szóló törvénytervezet kérdését ismerteti. Közli, hogy a legutóbbi választmányi ülés határozata értelmében a bizottságnak a törvénytervezetre vonatkozó javaslatát az elhangzott felszólalásokkal egyetemben elküldötte az összes választmányi tag Uraknak. A kérdés újbóli ismertetését így feleslegesnek

tartja. A leghelyesebb volna, ha a választmány az egyes javaslatokat tárgyalás alá venné.

Karsai Károly választmányi tag a napirenden lévő kérdéshez már a mult igazgató-választmányi ülésen kívánt hozzászólni; ez a felszólalása csak azért maradt el, mert a gazdatiszti törvénytervezet ügyével a választmány csak a következő ülésen kívánt foglalkozni. Felszólalásra kötelezi az a körülmény is, hogy a mult választmányi ülésen megbízást is kapott arra, hogy a tervezettel az erdőtisztek szempontjából foglalkozzon.

A tervezet három fejezetre osztottan tárgyalja a gazdatisztek három életbevágóan fontos kérdését: a szolgálati pragmatikát, a nyugellátást és a gazdatiszti kamarát.

Az első fejezet 1—5 §-aiban megállapítja, hogy gazdatiszt csak okleveles gazda lehet s mennyi legyen az egy gazdatisztre eső munkaterület. Ezek kétségtelenül mezőgazdasági alapkérdések s ilyen szempontból nem kíván velük részletesen foglalkozni. Minthogy azonban a második fejezet szerint tervezett nyugellátás, teljes hatállyal — mint rendes tagnak — csak gazdatisztnak jár, az erdőtiszt pedig csak különleges, csaknem kivételesnek mondható eljárás keretében juthat nyugellátáshoz, felveti a kérdést, miért nem volna az okleveles erdőmérnök a gazdatiszti törvényben — különös tekintettel a nyugellátás kérdésére — gazdatisztnak minősíthető, ha erdőgazdaságot gazdája megbízása alapján ténylegesen vezet, erdőbirtokot — kétségkívül gazdai objektumot — kezel, hiszen képesítése legalább is egyenrangú az okleveles gazda képesítésével.

Ha ez be nem következik — mint ahogy a tárgyalás alatt álló tervezetben ez nincs meg — az úgynevezett magánerdőtiszt — dacára szolgálata kétségtelen gazdasági jellegének és törvényes rendelkezésekben is elismert közgazdasági jelentőségének; a saját szolgálati viszonya, valamint magánérdekeinek rendezése szempontjából a tervezett gazdai törvény összes rendelkezéseinek hatáskörén kívül marad és miként eddig, ezután is — minden törvényes támasz nélkül — tisztán a magánmegállapodásra lesz utalva. Ezen támasz nélküli helyzetében nem egyszer a szerződéskötéshez sem fog tudni eljutni, reá nézve még az írásbeli szerződésnek a gazdatisztek részére biztosított joga sincsen biztosítva, mert ezen törvénytervezet 6. §-a csak a birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony szabályozását biztosítja írásbeli szerződés kötése által.

Ha pedig az erdőtiszt nem gazdatiszt, úgy ezen törvénytervezet egész első fejezete reá nem vonatkozik, §-ai által az ő szolgálati viszonya semmiféle tekintetben nincsen szabályozva.

Az Országos Erdészeti Egyesület: hagyományai, valamint az a harc, amelyet évtizedek óta az erdőknék okleveles erdőtiszt által való kezeléséért folytatott, de az a közgazdasági érdek is, mely a földvagyonnak ok és szakszerű kezelését megköveteli: annak az álláspontnak érvényesítésére kötelezik, hogy gazdatiszt is csak okleveles gazda lehessen.

A szönyegen levő törvénytervezetnek 1—5. §-aira vonatkozólag tehát azt indítványozza, hogy a választmány a magánerdőtisztnék gazdatiszti jellege és a mezőgazdaságnak okleveles gazdai képesítéssel bíró gazdatisztek által való kezelése mellett foglaljon állást.

Minden más vonatkozásban az 1—5. §-ok tervezett intézkedéseit tisztán a mezőgazdasági érdekeltég hatáskörébe tartozónak véli s teljes egyetértésben a választmány intencióival, nem kíván velük foglalkozni.

Az első fejezet 6—30. §-aiban tervezett rendelkezésekre vonatkozólag egyetért azokkal az észrevételekkel, amelyeket a törvénytervezet megvizsgálására kiküldött bizottság ismertetett.

A 16-ik és a 20-ik §-hoz azonban néhány megjegyzést kíván fűzni.

Ezen két §-ban tervezett rendelkezések a birtokosra kétségen kívül jelentékeny terhet hárítanak, amelyekről eddig az esetek legtöbbszörében meg volt kímélve. Az is vitán fülül áll, hogy a mezőgazdaság a mostani nehéz időkben alig jövedelmez. Azonban a mai kor szociális felfogása minden alkalmazotról a viszonyokhoz mérten gondoskodni kíván; régóta érvényben vannak törvényes rendelkezések, amelyek a magánkereskedelmi és ipari alkalmazottak felmondási és végkielégítési jogviszonyait szabályozzák; a munkásról — így különösen a gazdasági munkásról is — ismételten törvény gondoskodik. Ezzel szemben a gazdatisztról eddig alig történt gondoskodás.

Úgy vélem a fentiek alapján, hogy az egy esztendőre tervezett felmondási időt csak az intézkedési hatáskörrel felruházott gazda és erdő-tisztelnél igazságos a mostani időkben fenntartani (az intéző gazdatiszt és erdőgondnoktól fölfelé), az alacsonyabb rangúaknál pedig fél esztendőre lehetne csökkenteni.

A végkielégítésre vonatkozólag — a birtokos felmondása esetére — kielégítő megoldásnak vélné, ha az a nyugdíjbiztosításban részesülő gazda és erdőtisztelnél az 1910—1920. M. E. rendelettel a kereskedelmi és ipari alkalmazottak részére megállapított mértéket túl nem haladná, azaz minden 3 évi szolgálat után járna egy havi javadalmazás; a végkielégítés összege azonban egy évi javadalmazásnál, de általában annál az összegnél, amelyre az alkalmazott nyugellátás esetére biztosítva van, maximuman pedig 3000 pengőnél nagyobb összegre ne emelkedjék, kivéve természetesen, ha az alkalmaztatási szerződés a fentieknél nagyobb felmondási időt, illetve végkielégítési összeget biztosít az alkalmazottnak.

Reméli, hogy ezen alapon birtokos és alkalmazott között megegyezés jöhet létre; bízik abban, hogy ebben a nehéz kérdésben mindkét érdekelt fél, a kor színvonalára és méltányosan belátó álláspontra fog helyezkedni.

A törvénytervezet második fejezete a gazdatisztek nyugdíjbiztosításának kérdését kívánja megoldani.

Magát a nyugdíjbiztosítást a törvénytervezet egyeztető bizottsági ülésén, 1934 december hó 7-én az OMGE, valamint a magyar földbérlők Országos Szövetségének kiküldöttei és a hivatalos képviselői kivétel nélkül helyesléssel fogadták. Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató választmányának még mult év december havában megtartott ülésén egyetlen oldalról sem történt felszólalás a nyugdíjbiztosítás szükségessége és időszerűsége ellen, a terv és sürgőssége itt is helyesléssel találkozott. Nem volt észrevétel az ellen sem, hogy a biztosítás a birtokos és a gazdatisztet fele-fele arányban terhelje a 3000 P évi ellátás maximumális összegéig, azonfelül pedig az egész biztosítási díjat kizárólag a biztosított gazdatiszt fizesse.

Megnyugtató és felemelő tudat, hogy az érdekeltek ezen — általa leglényegesebbnek tartott kérdésben — teljesen egyező álláspontra vannak. Nemes intenció a birtokos oldalról a terhek vállalásának szándéka-bölcs előrelátás, belátó okosság, gazdatiszti oldalról az igényeknek a nehéz időkhez mért mérséklése. Minden biztató jel arra, hogy a nyugdíjbiztosítás kérdése közös akarattal és belátással azon esetben is megoldható lesz, ha a szolgálati pragmatika és a gazdatiszti kamara kérdésében egyelőre az érdekelteknek nem sikerülne megegyezni. Azonban egyaránt köz- és magánérdek, mindenek előtt a nyugellátás kérdésének általános megnyugtató keltő megoldása! Nagy hiba volna mindkét fél részéről a kínáló kedvező alkalmat elmulasztani, mert ez az alap, amelyen a két fél a jobb jövő munkálásában találkozhat s amelyen

keresztül a birtokos gazdatisztjét egy nemes gesztussal magához láncolhatja.

Kevésbé lényeges az a kérdés, hogyan történjék a biztosítás; elbírálásánál azonban a leglényegesebb szempont a biztosítottak 100%-os megnyugvása. Bármelyik megoldás jó lehet, ha teljes biztonsággal nyújtani fogja, amit nyugdíjban stb. annak idején fizetni kell, s azonfelül költségekben nem lépi túl azt a határt, amelyet birtokos és biztosított együttesen vállalni akar és képes.

Nem célszerű a birtokos oldalról ab ovo kifogásolni a megoldásnak azt a módját, amelyet a tervezet önálló Országos Gyám- és Nyugdíjintézet felállításával óhajt elérni, bár kétségtelen, hogy a kérdést akár egy már létező állami biztosító intézményhez való kapcsolódás, akár teljesen magánbiztosítás útján is el lehet érni.

Birtokos oldalról általában kifogás alá esik az önálló biztosító intézetnek létesítése; a tervezet 12% biztosítási díjat elfogadhatónak találják ugyan, de nem tudnak egy tapasztalt esetből kifolyólag abban bízni, hogy ez az intézmény nem fog-e a tervezett megterhelésen felül jelentékenyen magasabb költségekkel dolgozni. Ezen aggodalmuk a tervezet 47. §-án alapul, amelyik szerint a 10. §. alapján 12%-ban megállapított biztosítási díj kormányhatósági úton felemelhető.

A „Gazdatiszttek Egyesülete” viszont az állami ellenőrzés alatt működő önálló Országos Gyám- és Nyugdíjpénztárt véli a legkedvezőbb megoldásnak, egyúttal a tervezett megterhelés mellett az egyedül lehetségesnek is; a nyugdíjellátás biztosítását a bemutatott tervezetében egyedül ezen megoldásra alapítja.

Ha az állami ellenőrzéssel egyúttal olyan állami garancia is párosulna, hogy a nyugdíjbiztosításnak ezen intézmény keretében a felek részére (tagok) legfeljebb 15%-ba szabad kerülnie s ha ez a díjtétel sem nyújtana elegendő fedezetet a 10. §-ban, illetve a 12. §-ban megállapított fizetések alapján esedékes nyug- és ellátási díjak fizetésére: úgy nem kerülhet sor többé a díjszázalék felemelésére, hanem csak a nyugdíj-járandóságnak arányos, minden biztosítottra kiterjedő csökkentésére.

Úgy véli, a birtokos oldalnak az önálló nyugdíj- és gyámpénztár ellen bizonyára nem ok nélkül táplált aggodalma valószínűleg megszűnnék, s a biztosítás kérdése mindkét felet kielégítő megoldást nyerhetne.

De bármilyen úton talál a nyugellátás kérdése megoldást, a maga részéről az első fejezethez előzőleg mondottak alapján a második fejezet 2. és 3. §-ának oly módon való módosítását tartja szükségesnek, hogy: az erdőtiszt is rendes tag, tehát szintén gazdatiszt, mert a 3-ik §. utolsó előtti öt sorában tervezett megoldás az erdőtisztet másodrangú alkalmazottnak állítja be, nem adja meg neki azt a jogot, amelyet a gazdatisztnek biztosít. A gazdatiszt a tervezet szerint a törvény erejénél fogva, az erdőtiszt csak a birtokos külön hozzájárulása alapján lehet biztosított rendes tag. Ha a birtokos hozzájárulása nincs meg, csak rendkívüli tag lehet ilyen is: csak ha külön jelentkezik, ha az igazgatóság a biztosításban való részvétel céljából felveszi s ezen esetben is az egész díjjárulékot maga tartozik megfizetni. A negyven évesnél idősebb erdőtiszt pedig egyáltalán nem lehet biztosított.

Az erdőtiszttel így elbánni nem igazságos, de az erdőtiszthez egyúttal nem méltó eljárás is.

A kérdést megnyugtatóan nem lehet másképpen megoldani, mint az erdőtisztet is a törvény erejével rendes tagnak minősíteni: ez első sorban az anyagiak kérdése, de egyúttal prestízs kérdés is.

Külön és hangsúlyozottan kiemeli, hogy az erdő- és gazdatiszttek régebbi szerzett jogai az új gazdatiszti törvényben is minden irányú, teljes és csonkítatlan elismerést találjanak.

A tervezet egyéb §-aira nem kíván részletesen kiterjeszkedni, általában csatlakozik a bizottsági véleményhez. Ez vonatkozik különösen a 4. §. utolsó pontjában a 11. §. első pontjának utolsó mondatában és a 12. §. második pontjában tárgyalt intézkedésekre is.

A 12. §. „b” pontjában megállapított két évi együttélés aggályos, mert ha az özvegy személyében csak egy személyt érint is — ami magában véve sem helyeselhető, — aggályos különösen azért, mert két év alatt gyermekek is szülehetnek, akik, — ha az özvegynek nem jár semmi, járulékot szintén nem kaphatnak.

A 16. §. alapján nyílt kérdés marad, hogy rendkívüli tag, ha pihenő taggá válik, milyen elbírálás alá esik.

A 21. §. III. pontjában tárgyalt kérdésben az ellátásra vonatkozó igény 30 napon belüli bejelentésének elmulasztása nem járhat az igény elvesztésével. Az igényre vonatkozólag pedig maga az esemény ténye és időpontja birhat hatállyal és semmiféle tekintetben sem a bejelentésé.

A megküldött törvénytervezetnek a gazdatiszti kamaráról szóló harmadik fejezetéhez, — amely kimondottan a gazdatiszti érdekeket van hivatva szolgálni, — ezúttal az igazgató választmány álláspontjának megfelelően nem kíván hozzászólni.

Végül kéri a választmányt, hogy a földművelésügyi m. kir. miniszter úrhoz intézendő felterjesztésében emelje ki azt, hogy ha a gazdatisztek jogviszonyának rendezése (első fejezet) ez alkalommal nem sikerülne, a gazdatiszti nyugellátásra vonatkozó második fejezetet önálló törvény alakjában tárgyalassa a törvényhosszúval.

Báró Prónay György általánosságban szól a kérdéshez. Az elmúlt ülésen már kifejtette mindazokat az indokokat, amelyek egy nyugdíjintézet felállítására ellen szólnak. Nyugdíjintézet felállítását határozottan károsnak tartja s ez ellen határozottan aggályát fejezi ki. A nyugdíjbiztosítás kérdését véleménye szerint kizárólag magánbiztosító útján kell megoldani. A Karsai által említett magas biztosítási százalékokra vonatkozóan megjegyzi, hogy azoknak nagyon kevés a realitása, mert a taglétszám megállapítása után lehet csak szó a százalékokról. Végül is azt javasolja, hogy az igazgatóválasztmány jelentse ki, hogy a tervezett nyugdíjintézet felállítására iránt aggálllyal viseltetik s hogy a gazdatiszteknek és erdőtiszteknek kizárólag magánbiztosító intézet útján való biztosítását tartja kívánatosnak.

Gróf Esterházy Móric báró Prónay György felfogásához csatlakozik. A kérdéssel kapcsolatban egy-két megjegyzést kíván tenni. Őszintén szólva, ha tudta volna, hogy ily tervezet készül, más álláspontot foglalt volna el az erdőtörvénynél. Nem hiszi, hogy a mezőgazdaság ma elbírhátna ezeket a súlyos szociális terheket. A nyugdíjbiztosítás ügyével kapcsolatban felhívja a választmány figyelmét a telepítésekre, kisbirtékekre, vagyonváltság- és földreformföldre, illetve a LEBOSz tartozásaira, vaamint a már meglévő nyugdíjintézetekbe való bekapcsolódás kérdésére. Egyben utal a külföldi szomorú példákra, ahol a birtokot és vagyont elszedték, de a nyugdíjterhet a birtokosnak meghagyták. A járulékokat, amelyeket a kormány felemelhet, végeredményben a birtokosnak kell majd megfizetnie. Ezek mind olyan nehéz kérdések, amelyek gondos megfontolást igényelnek.

Ügyvezető általánosságban válaszol, az egyesület nem először foglalkozik a magánerdőtisztek ügyével. Karsai véleményét nem osztja. Az erdőtisztekre külön részletezés felvételét nem tartja szükségesnek, mert nézete szerint ez nem tartozik az egyesületre. A tervezet első 5 §-át illetően Karsaival ellentétben azt javasolja, hogy a választmány e tekintetben ne foglaljon állást.

Az igazgatóválasztmány egyhangúan ügyvezető javaslata értelmében határoz.

Gróf Károlyi Gyula a kérdéshez szólva nem sok gyakorlati értelmet tulajdonít annak, hogy a választmány a tervezettel most foglalkozzék. A tervezet ugyanis elsősorban a gazdatisztekét s csak kisebb mértékben érinti az erdőtiszteket. Hogy főleg a mezőgazdaságot érintő paragrafusokkal foglalkozzék a választmány addig, amíg a főérdekeltség állást nem foglalt, sok célját nem látja.

Báró Prónay György felszólalva, aggályának újbóli kifejezése mellett a bizottság javaslatát fogadja el. A 16. §-t illetőleg azonban szükségesnek tartja a javaslat pótlását. A 16. §. ugyanis túl nagy terhet jelent a birtokosokra. E kérdés leginkább a gazdatisztekét érinti, mert az erdőtisztek állása kevésbé labilis, mint a gazdatiszteké. A tervezett felmondás és végkielégítés a mai viszonyok között elfogadhatatlan terhet jelent a birtokosokra. E kérdéssel kapcsolatban felhívja a választmány figyelmét a bíróságoknak mostani gyakorlatára, amelyet a gazdatisztek évi jövedelmének értékelésénél követnek. A jó néhány ezer pengőre értékelt évi fizetéseket a birtokosok a mai viszonyok között elmarasztalás esetén megfizetni képtelenek. A legtöbb birtokos vissza fog riadni gazdatiszt alkalmaztatásától. A 16. §-t úgy, ahogy van, nem fogadhatja el. A részletekkel nem kíván foglalkozni. A bizottság javaslatát elfogadja. Nagyon kéri, hogy a választmány a 16. §-nál az egy évi felmondást, mint maximumot fogadja el.

Gróf Esterházy Móric arra vonatkozóan kért tájékoztatást báró Prónaytól, hogy az OMGE a tervezetet letárgyalta-e s hogy igaz-e az OMGE 1934. évi jelentésének 16. oldalán olvasható megállapítása, hogy ott oly álláspontot foglaltak el, hogy a kérdés nem aktuális?

Báró Prónay György válaszolva közli, hogy az OMGE által kiküldött bizottság oly álláspontot foglalt el, hogy a törvénytervezetnek több pontját nem tartja indokoltnak. A kialakult heves vita során megegyezést nem sikerült létrehozni. Ő a maga részéről azt indítványozta, hogy a bizottság fejtse ki álláspontját és ezt adják át a gazdatisztek érdekeltiségének. Az a véleménye, hogy kompromisszum fog létrejönni. Várják a bizottság összehívását. Egy ismerősétől ő is hallotta, hogy a kérdést letárgyalták, de ez nem valószínű.

Báró Waldbott Kelemen elnök tájékozással közli, hogy a törvénytervezetet a földművelésügyi miniszter úr adta le véleményezésre végett. Az egyesületnek állást kell foglalnia és választ kell adjon. A tervezetet a bizottság letárgyalta és javaslatát a választmány elé terjesztette. Felteszi a kérdést, hogy a választmány helyesli-e a bizottság javaslatát vagy nem?

Báró Prónay György a bizottság javaslatát két módosítással elfogadja. Az egyik módosítás arra vonatkozik, hogy a nyugdíjintézet felállítását aggályosnak tartja, a nyugdíjbiztosítás szükséges, de azt magánbiztosítás útján kell megoldani. A második módosítás pedig a 16. §-al kapcsolatban. Miután a tervezett végkielégítés a mai viszonyok között úgy a mező-, mint erdőgazdasági birtokokra elviselhetetlen terhet jelent. kizárólag egy évi felmondás biztosítását javasolja végkielégítés nélkül.

Osztrólczy Miklós báró Prónay javaslata mellett szólal fel és példákkal igazolja, hogy az egy évi felmondás biztosítása is nagyon aggályos, mert egy felmondott gazdatisztet megtartani már magában véve is nagy terhet jelent. Véleménye szerint be kellene várni, hogy a gazdatisztekkel való egyezkedés eredményre vezet-e? Prónay javaslatát azzal a módosítással ajánlja elfogadásra, hogy a választmány ne kösse le magát egy év mellett.

Gróf Károlyi Gyula a kérdéshez szólva kifejti, hogy véleménye szerint leghelyesebb volna, ha az egyesület véleménye konformis volna az

OMGE-nak hozzászólás végett ugyancsak leadott tervezetre vonatkozó véleményével. Az egyesület véleménye természetesen csak az erdőtisztekre terjedne ki. Nagyon hátrányos lenne, hogy az egyesület ebben a kérdésben külön álláspontot foglalna el. A bizottsági jelentést egyébként, miután több kérdést nem érint, hiányosnak tartja és nem fogadja el. Tekintettel arra, hogy az OMGE szűkebb bizottsága a kérdést még nem tárgyalta le, gyakorlati szempontból célszerűnek látná, ha az egyesület az OMGE tárgyalásaira megbízottakat delegálna, akik az OMGE-val harmoniában eljárva, egyöntetű javaslatot tehetnének.

Báró Waldbott Kelemen elnök közli, hogy a legutóbbi választmányi ülésen még az volt a helyzet, hogy az OMGE-val való érintkezés felvétele nagyon sürgős. A választmány az esetleges tárgyalásokra egy bizottságot delegált. Véleménye szerint leghelyesebb lenne megvárni, amíg a kiküldött bizottság a kérdést az OMGE-val letárgyalja és a választmánynak erről referál. A maga részéről helyesli az egyöntetű állásfoglalást, mert annak így nagyobb lesz a súlya.

Gróf Esterházy Móric nem akar obstruálni, de ha igaz, hogy a kérdést az OMGE-ban letárgyalták és kimondották azt, hogy a kérdés nem aktuális, úgy céltalannak látja a tervezettel való foglalkozást. Feltéve, hogy értesülése téves és a kérdést mégis tárgyalni fogják, úgy két irányú kérelmének figyelembe vételét kéri. Az egyik a telepítés esetében való gondoskodás, amikor is a gazdaságok nagyobb nyugdíjterher fizetését nem vállalhatják, a másik pedig a meglévő nyugdíjintézetekbe való bekapcsolás kérdése, amely azokra az uradalmakra, melyek a hozzájárulást már régóta fizetik, hátrányos és igazságtalan volna.

Ügyvezető hangoztatja, hogy a választmánynak foglalkoznia kell a kérdéssel, mert a kiküldött bizottságnak direktívákat kell adnia. A választmánynak az elvi kérdésekben kell állást foglalnia. Ezt kérte a bizottság is előterjesztett jelentésében.

Báró Prónay György célszerűnek tartja gróf Károlyi indítványát. A választmánynak ügyis mégegyszer kell a kérdéssel foglalkoznia, amikor majd végleges álláspontot foglalhat el.

Osztróuczky Miklós helyesli ügyvezető indítványát. Szükséges, hogy a választmány kifejtse álláspontját.

Ügyvezető véleménye szerint az állásfoglalás nem nehéz, miután a birtokosok állásfoglalása ismeretes. Kétségtelen, hogy a tervezet oly nagy terheket kíván az erdőgazdaságokra róni, amelyeket azok nem bírnak el. A százalékokhoz pontos statisztikai adatok nélkül nem lehet hozzászólni, mert így nem lehet tudni, hogy magasak-e vagy sem.

Javasolja, hogy az egyesület írásban keresse meg az OMGE-t, hogy a törvénytervezet tárgyalására hívja meg az egyesület megbízottait. A megbízottak alkalmazkodjanak a választmányi ülésen hallottakhoz és a tárgyalás eredményéről tegyenek jelentést.

Az igazgató-választmány egyhangúan ügyvezető javaslata értelmében határoz.

Gróf Esterházy Móric végül még megjegyzi, hogy alighanem a Köztelek m. é. 101. számában megjelent cikk írójának lesz igaza, ha az új erdőtörvény szerint a birtokosokra háruló terheken felül még ezeket a terheket is a birtokosokra kényszerítik.

Ügyvezető ezután a tárgysorozat második pontjára áttérve a nyugellátásra nem jogosult egyesületi alkalmazottak végkielégítésének szabályozására vonatkozóan már régebben készült, de eddig még le nem tárgyalt javaslatot ismerteti.

Több hozzászólás után az igazgató-választmány aképp határozott, hogy a felmondás és végkielégítés tekintetében a kereskedelmi alkalma-

zottakra érvényes kormányrendekezést tekintí irányadónak, fenntartva az Egyesületnek azt a jogát, hogy esetról-esetre határozzon a felmerülő ügyekben.

Ügyvezető javaslatára az igazgató-választmány Gyarmathy Endre erdómérnököt és kk. gróf Károlyi István karulyi uradalmi tiszttartóságát, — mindkettőt ajánlja ügyvezető, — egyhangúan az egyesület rendes tagjai sorába iktatja.

Ügyvezető végül dr. vitéz Török Bélánének az egyesülethez intézett levelét ismerteti, amelyben megboldogult férjének megmaradt 86 drb „Fűrésztelepek Tervezése” című könyvének az egyesület tagjai részére való átvételét kéri.

A választmány felhatalmazza a vezetőséget, hogy a könyvek átvétele és értékesítése tekintetében az özvegygel közvetlenül lépjen érintkezésbe.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

I R O D A L O M

Dr. Éhik Gyula: Prémes állatok tenyésztése.¹ A prémes állatok tenyésztése hazánkban nem játszik számottevő szerepet, csak nagyritkán kapunk hírt egy-egy próbálkozásról a prémfarm körül, amely többnyire vérmes reményekkel indul neki, hogy azután — amikor a vérmes remények nem teljesülnek — átsapjon a másik szélsőségbe és nemcsak összeomlik, de másokat is elriaszt.

Pedig, hogyha az ember figyelemmel kíséri, hogy más országokban — Francia, Németország, Belgium, Hollandia — nem is említve Amerikát — mily nagy mértékben terjedt el már a prémekesterséges termelése tenyésztés útján és hány embernek ad ez kenyeret, ha nem is kincseket, de becsületes megélhetést, akkor felszakad az elkeseredés sóhaja szívéből, hogy hát nálunk ezt nem lehet megcsinálni? Nincs nálunk ember, aki mellékfoglalkozásként üzhetné a prémes állatok egyik-másik fajtájának tenyésztését és nincs lehetőségünk arra, hogy ilyenek számára éppen az erdőgazdaság keretében némi helyet szoríthassunk? Hiszen éppen az erdőben vagy annak közelében lakó erdőörnek vagy vadörnek házatája látszik alkalmasnak arra, hogy csekély költséggel prémfarmmá legyen alakítható, nem tömegtermelésre, hanem évi egynéhány darab felnevelésére. Nincs szükség sem nagyobb pénzüsszegekre, sem pedig nagy forgótökére és nagy felszerelésre, de igenis szükség van az illető prémes állat ismeretére és szükség van a kellő gondozására, de ezek egyike sem jelent nagy munkát, mindkettő aránylag nagyon csekély fáradsággal megszerezhető, illetve megadható. A megszerzésnél és a további munka során kiváló útmutatót jelent dr. Éhik-nek nagyon ügyesen és céltudatosan megírt kis munkája,

¹) A kir. magy. Természettudományi Társulat kiadása. Népszerű Természettudományi Könyvtár. 17. sz. 1934.